

Nacionalisme i identitat

ENRIC MARÍN

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 4.12.09

L'endemà mateix de l'arribada al poder del primer tripartit van proliferar les veus que vaticinaven amb insistència l'obertura d'un procés de desnacionalització de Catalunya. Semblava l'execució planificada del guió fabricat per la *dircom* de l'estat major del nacionalisme conservador que havia ocupat el poder durant gairebé un quart de segle. El mateix **Jordi Pujol** va parlar de «desconstrucció nacional».

Els fets s'han encarregat a bastament d'evidenciar aquella imatge propagandística, tot i que tampoc no calia gaire perspicàcia per intuir la seva inconsistència. Al cap i a la fi, ¿per quina raó havia de tenir menys contingut nacional l'acció d'un Govern de coalició entre federalistes i independentistes que la que havia demostrat un Govern sustentat en un pacte entre CiU i el PP? Aquells negres auguris estaven desenfocats. Van equivocar el temps i l'espai. No eren adequats per a la Catalunya del 2004, però sí que poden ser més pertinents per al País Basc del 2009.

Les paraules no creen la realitat, però hi ajuden. I de quina manera. Forçar, alterar o invertir l'ús i el sentit genuí dels mots atorga un gran avantatge en el terreny de la disputa ideològica. Construir, per exemple, una falsa oposició entre nacionalisme i constitucionalisme ha tingut un gran rèdit per al nacionalisme espanyol. Li ha permès amagar-se darrera la coartada constitucionalista –com si la major part de les constitucions no fossin la culminació o l'arrencada de projectes nacionalistes–, alhora que projecta sospites sobre la qualitat democràtica dels altres

nacionalismes concurrents. Abusant d'una banalització irritant del concepte, el nacionalisme espanyol més agressiu no dubta a qualificar de «nazi» tota expressió reivindicativa de contingut nacional català, basc o gallec.

Així, la política de foment de l'ús de la llengua catalana ha estat caracteritzada de totalitària d'una manera sistemàtica els darrers anys. Aquestes imputacions acostumen a acompanyar la crítica a la suposada obsessió identitària del catalanisme o el basquisme. Però vet aquí que quan els que es diuen constitucionalistes arriben al Govern basc, l'única acció de govern visible és de caràcter identitari en sentit estricte. Es refereixen a l'escola només per parlar de llengua, i allò que preocupa és simbòlic: decidir –¿des del Govern o des del Parlament!- com han de ser els mapes del temps a la televisió pública, els escuts de la policia, el mateix escut basc o si la selecció espanyola ha de jugar a Euskadi. I tot això barrejant de forma matussera els conceptes nacional, nacionalisme i independentisme.

Hem de concloure que la identitat no és tan insignificant per als nacionalistes proclamats constitucionalistes. El que és insignificant, si de cas, és la identitat dels altres.